

GÖZLEM DEFTERİNİZDEN

Isıyı gözlemleyin. Işık ışınları, önlerine engel çıktığında nasıl davranıyorlar?

Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi Gözlem Defterinizden Köşesi
Atatürk Bulvarı/No: 221/06100/Kavaklıdere/Ankara

Hoşçakal Yaz!

Yazın sonuna doğru, İstanbul'dan arkadaşım annesiyle bize geldi. Arkadaşımla tatilin son günlerinde dalmaya karar verdik. Profesyonelce değil, amatörce dalacaktık. Dalmak için Didim kasabasının Akbük Koyu'nu seçtik. Sonunda dalma günlerimiz başladı... Denizin derinliklerinde bizi şaşırtan birçok nesne gördük. Bunlar arasında araba lastiği, tarak, ayakkabı, soda şişeleri vardı. Hem şaşırdık hem de üzüldük. Evet, dalışlarımızda birçok deniz canlısı da gördük, ancak bu deniz kirliliği çok kötüydü. Bu çok sevdiğimiz deniz böyle kirlenirse... Sonrası düşünmek bile istemiyorum. Çok yazık... Çok sevdiğimiz denizlerimizi kaybetmek istemiyorsak lütfen kirlletmeyelim. Unutmayalım: "Biz bu dünyayı geçmiş büyüklerimizden değil, gelecek kuşaklarımızdan ödünç aldık."

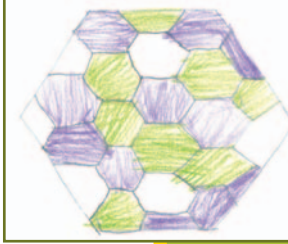

Mert Çelik
Muğla

Bitki Hücreleri Ne Kadar İlginç!

Adana Bilim Sanat Merkezi'nde biyoloji öğretmenimizle birlikte sınıfta bitkilerin stoma hücrelerini, yani gözleklerini inceledik.

Önce öğretmenimizin yardımıyla bitkinin alt yüzünden bir kesit aldık. Sonra mikroskopta incelemeye koyulduk. İlk gözümüze çarpan morumsu yeşilimsi petekler halindeki stoma hücreleri oldu. Öğretmenimize bu stoma hücrelerinin ne işe yaradığını sorduk. O, şöyle yanıt verdi: "Hepimiz solunum, terleme gibi olayların yaprakta gerçekleştiğini biliyoruz. Bitkiler için gerekli kimi maddelerin havadan alınması ve zararlı maddelerin atılması, yani gaz alışverişi yaprakların alt kısımlarındaki stoma hücreleri tarafından yapılır." Bu incelemeden sonra bitkilere daha çok ilgi duymaya başladım. Bitkileri mikroskop altında gözlemlemeye devam edeceğim.

Ali Kubilay Kolik

Celalettin Sayhan İÖO / 5 - A / Seyhan / Adana

Pillerin Başına Gelenler

Yaz tatili başlangıcında kalemliğimin içine iki pil koymuştum. Okul başladığında yeni kalemlerimi koymak için kalemliğimi kullandığımda pillerde değişiklik olduğunu gördüm. Pillerin artı yüklü uçları yeşil renk olmuştu, eksi yüklü uçlarıysa paslanmıştı. Pillerden birini yaklaşık yarım gün suda beklettim. Yeşil renk ma-viye dönüştü, paslı olan uça beyazlaştı. Neler oldu-

ğunu merak edip okuldaki fen bilgisi öğretmenime sordum. O da pilleri inceledi ve pillerin içinde bakır olduğunu, bakırın suyla birleşip bakır sülfat adı verilen bir bileşik oluşturduğunu, paslı kısımların da oksitlendiği için beyazlaştığını söyledi. Tüm bu kimyasal değişimler bana ilginç geldi.

Tuğçe Şule Kara

Atatürk İÖO / 8 - A / Tarsus / Mersin

Meğer Yılanlar Deri Değiştirmiş!

Yaz tatilinde köye gitmiştik. Köyde babamla birlikte dağlarda gezintiye çıktık. Yürürken çok uzun desenli bir şey dikkatimi çekti. Onun ölmüş bir yılan olduğunu sandım ve açıkçası biraz irkil-dim. Hemen babamı çağırdım. Babam onun bir

yılan derisi olduğunu söy-le-di. Bu konuyu merak ettim ve araştırdım. Bul-duğum bilgilere göre sağlıklı bir yılan, yılda en az iki kere deri değiştirir-miş. Deri değiştirmeye "gömlük değiştirme" de

denirmiş. Değiştirme zamanı gelince deri ve göz-leri örten saydam tabaka, matlaşmış. İki hafta sürebilecek olan bu işlem sırasında yılan bir yer-de gizlenirmiş. Deri değiştirdikten sonra yılan, ye-niden parlak rengine kavuşurmuş. Atılan deri, es-nek olduğundan çektikçe uzar ve bu nedenle yılanın boyu hakkında bir fikir vermezmiş.

Beyza Canik

Misaki Milli İÖO / 6 - A / İzmit / Kocaeli

Yağmuru Çok Seviyorum

Ben yağmurlu bir günde doğmuşum. Bu nedenle yağmuru çok severim. Geçenlerde bir akşam yağmur yağdı, şimşekler çaktı. Elektrik kesilmişti ve şimşekler çaktıkça evimiz aydınlanıyordu. Pencere açıktı. Yağmurla ıslanan toprağın mis gibi kokusu bize kadar ulaştı. Bahçemizdeki kazlar, tavuklar yağmur altında birbirlerine sokulmuşlardı. Yağmurun dinmesini bekliyorlardı. Sanki onlar da yağmuru seviyorlardı. Bir tek memnun olmayan küçük kardeşimdi. Gök gürültüsünden korkuyordu. Bana sarıldı. Ben korkmuyordum, mutluydum. Yağmur bize, doğaya yaşam veriyor diye düşündüm.

Ali Haydar Alan

Cumhuriyet İÖO / 2 - B / Karataş / Adana

Yorgana mı, Kuzuya mı Sarılıyorum?

Bir gün annem yorgan-ları açtı, içlerinden parça parça yünler çıktı. Bu yünleri yıkayıp kuruttu. Sonra anne-annem geldi ve yünleri yor-ganların içine yerleştirip dikti. Bu arada yorganın üzerini parça parça diktığı de dikkatimi çekti. Bu-nu, ona sordum. Anneannem, yünler yorgan içinde hareket edip bir yerde toplanmasın diye böyle yaptığını söyledi. Bu arada bu yünlerin ne-re-den geldiğini merak ettim. Bunu da anneme sordum. Annem de anlattı: "Kuzuların da, insan-ların saçları gibi tüyleri uzar, bunlar sıcak mevsim-lerde kesilir. Kesilen tüyler, yıkanıp temizlenir, ge-reksinime göre kullanılır. Kiminden iplik yapılır, ki-minden yatak, yorgan, yastık..." Bu bilgilerden sonra yorganıma sarıldım, tıpkı bir kuzuya sarılı-yormuş gibi!

Dilara Yapıcı

Vali Kutlu Aktaş İÖO / 3 - B / Balçova / İzmir

Babamın Ne Güzel Bir Mesleği Var...

Benim babam, Tarsus Endüstri Meslek Li-se'sinde metal bölümü şefi. Babamın işi demir-le... Bir gün babamın iş yerine gittim, çünkü kay-nağın nasıl yapıldığını merak ediyordum. Babam gelip seyredebileceğimi söylemişti. Orada bir demir parçasının diğer bir demir parçasına ısı aracılığıyla nasıl birleştirildiğini, yani nasıl kaynak yapıldığını gözlemledim. Bir demir parçası, ısı ve-rilerek ucundan eritiliyor. Isı verilen demir parça-sı, yapışkan bir hale geliyor. Daha sonra başka bir demir parçası da aynı şekilde eritiliyor. Demir parçalarının eritilen uçları birleştiriliyor ve birbirine

yapıştırılıyor. So-ğuduklarında bir bütün haline geli-yorlar. Bu ger-çekte zor bir iş, ancak babam mesleğini seve-rek yapıyor.

Yusuf Gök

Hasan Ali Yücel İÖO / 5 - A / Tarsus / Mersin